

Floriste Inta Breidaka: «Priks duovuot priku»

Jana Skrivļa-Čevere

Puķis latvišam ir svareiga padareišona – i priks, i bāduos bez jūs naiztikt. Partū ari florista amats, munupruot, byus vysod pīpraseits. Skaistus puķus gribis na tikai mišķuonim, bet i ļaudim laukūs. Tai Aglyunā vysim labi zynoma puču veikaleņa «Intys puķis» saimneica INTA BREIDAKA. Ideja nūintervēt Intu roduos jau pārn, kod tūreiz intervāti Aglyunys terasis «Egle» saiminiki jū cyldynova i pasateice par breineigū terasis nūformiejumu.

Tod nu aicynuojū Intu iz sarunu – par pučem juos dzeivē i tū, kai tys ir – byut floristam laukūs.

Bierneibys dāleju rynda

Inta ir dzymuse Kruoslovā, tok vysod sevi uzskatejuse par Aglyunys apleicinis cylvāku. Ite, cīmatā Ruotka, kura seņ kai nav, dzeivovuse juos baba, bet Inta pi juos – jau nu diveju mienešu vacuma: «Tur es izavuicieju staiguot, tur izavuicieju runuot, tai tei pīsaiste Aglyunai vysod ir bejuse.»

Bierneibys sapis gon bejs na ar pučem saisteits. «Muns bierneibys sapis nu 3. klasis beja byut par vetuorst. Ja citi bērni kotru godu maineja dūmys, maņ beja tikai tys. Bierneibā cīš patyka dzeivnīki, gribieju jūs uorstēt, seviški truseišus. Tai es izavuicieju par vetfeldšeri. Natuoli nu Aglyunys atrodu dorba vītu i atguojū iz mamys dzymtū pusi, dreiz jau byus 35 godi, kai asu ite. Par vetfeldšeri gon viņ puors godu nūstruodovu, laiki mainejuos, i vys mainejuos.»

«Prūtams, puķis vysod munā dzeivē ir bejušys. Munai mamai i babai juos, var saceit, beja ūtrā vītā aiz bērnim. Laikam jau ir tai, ka pīnuok taid vacums, kod tuos puķis atīt,» puordūmuos doluos floriste i sprīž, ka ļūti daudzys lītys nuok nu bierneibys. Ari Intys mama sovulaik cik reižu sacejuse, ka, moza byudama, breinejusēs, kū tī mama ar tom pučem jemās. Bet paguoja laiks, puorsacēle iz laukim, i nūskateituo sāta vēļ nabejuse nūpierkta, kod jei jau sapņovuse par dāleju ryndu da pat ceļam – metru 50, kas ari ties eistynuots.

Lizantis, gladiolys i pulka stuodeņū

Tok puķis jau profesionalā leimini Intys dzeivē īnuokušys gona vālai, ap godu 40 – kod bērni jau paauguši, ir vaļa energeju i kur cytur likt, kod vari atsaraiseit i pīsavērst vaira sev. Tūlaik atsasaukuse sludynuojumam, ka ver vaļā veikalū i meklej puordevieju, smejās, ka eistyn pat nazynovuse, kas tys par veikalū. Kai izaruodeja, tys beja puču veikaleņš. Interesanti, ka šalți pyrms tam bez eipaša nūdūma izīti pīcu dīnu floristikys kursi, kur apgiuti pošī pamati pušku veidošonai i duovonu saiņuošonai, tūmār suokumā bejs gona nadržēibys: «Atcerūs, rūkys drebēja, tynūt papeirā puķis, cylvāki mani mīrynova, saceja – nasasteidz.»

Intai puču veikaleņš pīder jau ostoni godi. Tī jei pīduovoj na tikai grīztuos puķis, bet ari nadaudz nalelu interjera priķšmatu, interesantys apsveikuma karteitis, bet sāta syltumneicā audzej ari stuodus. Laukūs, prūtams, cyta cenu kategorieja, atzeist floriste, nasaleidzynuot ar Reigys cenom, taipat klienti vairs īcīnejuši klasiskuos puķis – rū-

zis, nelkis –, lai pasyuteitu koč kū interesantuoku, vajag lelu pasyutejumu, kas naatsamoksuos. Partū Inta sovā duorzā pošā audzej puķis dažuodeibai. Jau ūtru godu syltumneicu rūtoj lizantis, bet 1. septembram kotru godu teik stuodeitys gladiolys.

Pārn Inta sajamuse florista zeļļa diplomu, da tam sevi par eistu floristu naskaitejuse, niu rudinī cer tikt pi meistara titula, i ir priķeiga, ka eistajā laikā satykuse eistūs cylvākus – floristikys darbneicys «Ziedu laiva» školuočiuos i kursa bīdrus.

Vosorā mīļoj Latvejis zīdus

Cylvāki iz veikaleņu nuok na tikai piec puču, bet i padūma. Myusu sarunys laikā kaida apmaklātuja apsavaicoj par ogūču i tomātu māsluošonu, cyta vaicoj piec gordu pupeņu. Vys nuok caur pošys pīredzi, uzsvēr Inta – drūšuo-kais ir izmieginuot pošam gon kaidu interesantuoku telpaugu, gon kū cytu, tod vari īsaceit citim, stuosteit sovu pīredzi.

Runojūt par kompozicejom, tuos Inta taisa puorsvorā tik iz pasyutejuma i atzeist, ka vairs saīt struoduot ar sāru kompozicejom, vainagim: «Kaidreiz ir gryuts taiseit vainagus, seviški, ka pazeisti, kam taisi. Tod saīt, puķis kūpā līkūt, tū cylvāku dūmuos leidza pavadeit». Prūtams, puški teik taiseiti ari priķeigim pasuokumim, pīmāram, izlaidumim. «Ir ari pīguodis iz sātu, maņ ļūti pateik tū dareit, tys ir taidys priks – duovuot priku cylvākam. Reizem saīt i puorsteigums, cylvāki breinojās, ka i Aglyunā ir taidys pīduovojums. Klienti ir jau paseņ, godu 15 – jau nu īpriķšjuo veikala. Meitys, kas dzeivoj uorzemēs mamai syuta puķis vysmoz reizi godā, tei jau taida kai tradiceja izaveidovuse, tai ka nav tikai piļsātom viņ taida ekstrakta.»

Inta atzeist, ka jai pateik taiseit kompozicejis cylvākim, kurus pazeist, zyna jūs gaumi, katalogu puški ar rūzem i krizantemom viņ taidā ziņā ir vysai garlaiceigi: «Es ari aizguojū vuiceitīs floristikū, lai nabyutu garlaiceigi. Es grybu cylvākus īdrūšynuot vosorā izmontuot myusu skaitūs Latvejis zīdus, nu dobys jimtūs, koč pa druskai pīvīnuot.»

Detailis dorbūs i dzymtys kūkā

Vaicuota par dorba ikdīnu, Inta stuosta, ka kotram godalaikam sovs gryutums i sovs lobums: «Vosorā agri juosaceļ, pyrmo dzela skrīt iz syltumneicu salaisteit, salaseit stuodus, kū nest iz veikalū, tod brauc iz šeni. Vokorā atbrauc nu dorba, kaidu stundeiti atsapyut, i otkon iz syltumneicom.» Zīmā tūtīs ir gona kluss i pīprasejums piec puču nalels. Inta priķojās, ka niu puķis pīvad pīcys reizis nedelā, kas kritni atvīgloj dorbu, kaidreiz pīguodovuse tikai vīna firma i reizi nedelā, tod i grybādams eisti navarieji eistyn svaigu puču pīduovuot.

Veikaleņā pučem ladaskapa nav. Bejs, bet sadedzs, atrosts jauns vītā, tok tik lels, ka juo veikalā īkšā nadabuot. Tai Inta apsadūmova i saprota, ka lobuok iztikt bešā: «Ari puķis piec ladaskapa vairs nav taidys. Es kai puordeviejs varu puordūt šmukys, bet kū cylvāks ar jom tuoluok dareis, ka nūveiss tikleidz, kai izīs korstā laikā uorā? Deļ tam vīnu telpu piec vajadzēibys dzeseju, sasaļdejūt iudini lelajuos pudelēs.»

Kotram floristam ir sovs rūkroksts, soka Inta i stuosta, ka kursūs par vīnu tēmu kotram saguojs pavysam kas cyts. «Maņ pateik eipaši pi smolkumu, pi detaļu pīdūmuot, tai lai vysa kuo ir īkšā.»

Vēļ vīna lela aizaraušona bez puču jai jau godi četri ir sovs dzymtys kūka i cylvāku liktiņu pieteišona, atmiņu pīraksteišona: «Tī ari tī seikumi svareigi. Maņ ir četrys jaunuokys muosys, juos babu naatsacerej voi pat nasatyka. Taipat i mama myusim vīna, bet atmiņuos jei tūmār kotram ir atšķireiga. Tai muosys pamudynova mani pīraksteit vysu.» Niu daudz kū var izpīeteit internetā, vysaidūs arhivūs, atzeist Inta. Nu tyvuoku rodu kūkam asūt ap 280 dāvīnuoti, bet ar vysim tuoluokajim zorim kūpā ir ap 800 cylvāku. Interesantu faktu Inta pastuosta par sovu tāvu: «Jīs nūmyra 1997. goda 17. martā. 1944. godā jū 17 godūs pajēme karā, septembrī vīglai īvainuoja kuojā, piec tam vēļ reizi, jau nūpītnuok, – 1945. goda 17. martā. Bet, redz, vajadzēja jim sasatikt ar mamu, jei par jū 15 godu jaunuoka beja, vajadzēja mums pīdzimt.»

Puķis dzīdynoj

Floristika ir sova veida psihologeja, terapeja i relakss, puķis ar sovom kruosom, formom i smaržu kai daļa nu dobys var dzīdynuot, ir puorlīcynuota Inta: «Es dūmoju,

Foto no Intys Breidakys personeiguo arhiva

ka mani puķis ir izuorstiejušys. Maņ septeni godi golva suopēja pastuoveigi, lyka vysaidys diagnozis. Kod aizguojū struoduot iz puču veikalū, piec kaidu diveju godu saprotu, ka maņ golva vairs nasuop.

Es sevi skaitu par boguotu cylvāku, pasateicūt tai dobys boguoteibai, tam skaistumam, kas maņ ir apkuort. Es navarātu Reigā, iz akmiņu, maņ vajag dobu. I es asu Latgalis patriots. Varbyut es tū skali naasu sacejuse, varbyut pat soku pyrmy reizi, bet tai tys vysod bejs, jau nu bierneibys. Es nikur cytur nagrybātu dzeivuot kai tikai Latgalē. Ari par bērnim priks, ka divi ir atsagrīzuši Latgalē, trešais kotru nedelis nūgali ir ite. Maņ laikam vysod bejs nadaudz taidys kai speits – pīruodeit, ka i Latgalē var dzeivuot.

Itys ir muns sirdsdorbs, i jis maņ patīsi spēku dūd. Nazkur naseņ laseju par kaidu vacu tanti, kurai bērni puormatuši par jimšonūs duorzā, a jei soka – ja maņ ir mierkis, es eju i doru. I es taipat soku sovim bērnim. Jī, koč i varbyut kaidu reizi papukst, tok vysod mani atbolsta, dūmoju, jim pateik tys, kū es doru. Pārn izcēlem vīnu syltumneicu, soka, nu tāt, mam, tu nūsamīriesi, byus tev gona. Šūgod topa jauna syltumneica, i, vysai īspiejams, ka i itei nabyus pādejuo. Dāli, kai i puīši, eipaši paleidz ar tehnikajom lītom – sataisa pīlīņlaisteišonu i cytys nudereigys lītys.»

Runojūt par jaunom idejom i sapnim, Inta stuosta, ka vīnu sapni niu pamazom eistynoj – pošā izaudziejuse, šūgod cer sastuodeit, lai piec diveju godu byutu pošai sovs nalels lavandu duorzys. Tys sirdi i pruotā līluots jau kaidi godi desmit, vys atlykts aiz dorbu, aiz tuo, ka na vysim pateik lavandu smarža: «Bet tod saprotu, ka es dzeivoju sovu dzeivi, i maņ juos pateik.»

Kam juopīmeit, lai byutu lobs florists, sarunys nūslāgumā vaicoju. Inta nadaudz aizadūmoj i atzeist, ka daudz kam juobyut. Juobyut spēkam, partū ka florista dorbs skaitās par 70 % fizisks i spēka vajag daudz, seviški leluokys kompozicejis i instalacejis taisūt. Muokslinīkam juobyut i pacīteigam – kai jau vysūs omotūs. Bet pats golvonais – cīš juopateik zīdim. ▣

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Floriste Inta Breidaka: «Priks duovuot priku»» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds

Laika prognoze	Rēzekne			Preiļi			Daugavpils					
28.06. Pk.	☀	+ 33°	+ 18°	DA/6	☀	+ 34°	+ 20°	D/6	☀	+ 34°	+ 21°	DA/9
29.06. S.	☁	+ 28°	+ 16°	R/10	☁	+ 27°	+ 16°	R/8	☁	+ 28°	+ 17°	R/9
30.06. Sv.	☁	+ 25°	+ 15°	A/2	☁	+ 25°	+ 15°	ZA/2	☁	+ 27°	+ 16°	R/2
1.07. P.	☔	+ 25°	+ 16°	D/5	☔	+ 25°	+ 16°	D/5	☔	+ 27°	+ 17°	D/5
2.07. O.	☁	+ 21°	+ 15°	R/3	☁	+ 20°	+ 15°	R/3	☁	+ 22°	+ 16°	R/3
3.07. T.	☁	+ 23°	+ 13°	DR/3	☁	+ 22°	+ 13°	DR/3	☁	+ 24°	+ 14°	R/3
4.07. C.	☔	+ 23°	+ 16°	DA/3	☔	+ 21°	+ 16°	DA/3	☔	+ 24°	+ 17°	DA/3